

Forbud mot privat bruk av fyrverkeri – felles opprop!

Organisasjonene og personene listet nederst i dette oppropet mener et forbud mot bruk av fyrverkeri i privat regi må på plass. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har sendt forskrift om fyrverkeri og andre pyrotekniske artikler på høring og fristen er 20. juni 2021. Vi mener den foreslåtte endringen i forskriften ikke adresserer de store utfordringene som privat bruk av fyrverkeri står for.

Her er årsakene til at et forbud mot privat bruk av fyrverkeri må på plass:

Fyrverkeri medfører personskader

Øyelege Nils Bull har registrert øyeskader forårsaket av fyrverkeri i over 15 år, og det er i gjennomsnitt 16 alvorlige øyeskader årlig. Øyeskader som er mindre alvorlige og kun behandles på legevakten er ikke med i statistikken. I tillegg kommer håndskader og brannskader. Selv om forskriften legger opp til at det blir påbudt å bruke beskyttelsesbriller, er ikke det ensbetydende med at briller blir tatt i bruk.

Fyrverkeri skremmer husdyr og ville dyr

Dyr reagerer på smellene, lysglimtene og røyken (lukt) som følger fyrverkeribruken. Årlig hører vi om blant annet kyr, hester, katter og hunder som rømmer i frykt, som skader seg og/eller dør. Organisasjonen Rømlingen registrerte i forbindelse med jul/nyttår 2020 at 45 hunder rømte. Mange av disse forsvant grunnet fyrverkeri som ble skutt opp både før og etter tillatt tidspunkt på nyttårsaften.

Fyrverkeri er skremmende for enkelte mennesker

Fyrverkeri kan også oppleves skremmende for en del mennesker, for eksempel personer som har opplevd krig eller brann.

Fyrverkeri brukes utenom lovlig tidsperiode

Fyrverkerisalg åpner 3. juledag, og varer frem til nyttårsaften. Selv om det kun er tillatt å skyte opp fyrverkeri mellom kl. 18.00 på nyttårsaften og 02.00 første nyttårsdag, er det mange som begynner med dette samme dagen som fyrverkerisalg starter og fortsetter en god stund ut på nyåret. Dette medfører at det er en umulig oppgave å beskytte mennesker og dyr som reagerer sterkt på fyrverkeri. Selv om høringsforslaget reduserer antall salgsdager fra fem til tre, mener vi det fortsatt vil være en utfordring med ulovlig bruk.

Fyrverkeri er tilgjengelig som leketøy for barn

Barn ned til 12 år har kunnet kjøpe fyrverkeri i kategori F1 (små stjerneskudd og andre små fyrverkeriartikler). Den lave aldersgrensen har medført at barn og unge har kunnet bruke fyrverkeri som leketøy. Dette mener vi medfører at det utvikles dårlige holdninger og lite respekt for fyrverkeri. I høringsforslaget heves aldersgrensen fra 12 til 16 år, men vi mener at aldersgrensen også her bør være 18 år.

Fyrverkeri brukes under rus

Nyttårsaften er forbundet med nytelse av alkohol, spesielt hos yngre mennesker. Det er foruroligende at dette sammenfaller med bruk av eksplosiver. I høringsforslaget blir det krav om at personer som skal håndtere fyrverkeri skal være skikket. I begrepet skikket ligger at vedkommende ikke skal være påvirket av alkohol eller andre rusmidler. Det vil allikevel ikke være straffbart å være ruspåvirket. Vi mener at det må være mulig å straffeforfølge de som bruker fyrverkeri i ruspåvirket tilstand.

Fyrverkeri bidrar til forsøpling

Avfall fra fyrverkeri blir ofte liggende igjen i miljøet, og kan gjøre skade på miljøet eller dyr som får i seg bestanddeler fra fyrverkeri. I tillegg kan rester av fyrverkeri være skadelig for blant annet barn og dyr dersom det ikke er fyrt av på riktig måte (er defekt).

Det finnes mange gode alternativer til privat fyrverkeri

Eksempler på dette er at kommuner står for felles oppskyting av støysvakt/stille fyrverkeri, lasershow eller lysdroner. Vi mener det kun er lasershow eller lysdroner som vil kunne beskytte dyr, mennesker og miljø (se punkt over).

Fyrverkeri kan misbrukes

Fyrverkeri er sprengstoff som kan misbrukes av kriminelle, men som også kan brukes i voldshandlinger og i mobbing.

Innstramming nødvendig

Selv om forslag til forskrift om fyrverkeri og andre pyrotekniske artikler strammer noe inn på bruken av privat fyrverkeri, mener vi at vi allikevel må gå for et forbud mot bruk av fyrverkeri i privat regi.

Dersom Justis- og beredskapsdepartementet, via DSB, ikke vedtar forbud mot fyrverkeri i privat regi, mener vi at det må foreligge et strengere regelverk enn dette høringsforslaget legger opp til.

Nedenfor er forslag til strengere regelverk:

Smell og hylere må forbys

For å beskytte dyr og sårbare mennesker og forhindre hørselsskader/tap, må fyrverkeri som smeller og bråker, samt lydeffekter som smell og hylere, forbys.

Krav til sertifisering

Privatpersoner som skal kjøpe og benytte fyrverkeri i kategori F1, F2, F3 og P1 må sertifiseres. For å kunne kjøpe og bruke fyrverkeri må man vise til kompetansebevis man har mottatt gjennom sertifisering. Negative effekter for både dyr, mennesker og miljø må inkluderes i sertifiseringen.

Kjøper må legitimeres

Kjøp av fyrverkeri skal kun skje digitalt, ved en «klikk og hent - løsning», der man benytter bank-ID. Her må man også registrere den kjøpte mengden av fyrverkeri. Ved henting av bestilte varer må man kunne legitimere seg for å sikre at fyrverkeriet leveres til riktig person.

Innskrenking av tillatt tidsrom for bruk av fyrverkeri

Vi mener dagens intervall er altfor langt med tanke på dyr og mennesker som lider som følge av bruk av fyrverkeri. Vi foreslår at tillatt tidsrom er 15 minutter før og etter midnatt, altså mellom kl. 23.45 og 00.15.

Straff og sanksjoner

Brudd på forskriften må kunne medføre sanksjoner i form av bøter eller fengselsstraff, avhengig av alvorlighetsgraden. Under punkt 4.3.1. Bruk av fyrverkeri (§§ 12 og 13) i høringsforslaget, mener vi at det må kunne medføre straff for brudd på bestemmelsen om at man skal bruke beskyttelsesbriller og være skikket ved bruk av fyrverkeri (ikke være ruspåvirket).

Kommunene må få frihet til å forby privat fyrverkeri

Endring i § 90: vi mener kommunene må kunne fastsette forbud mot fyrverkeri i hele eller deler av kommune.

Mengde fyrverkeri som kan lagres må reduseres.

Forslaget om oppbevaring av maksimalt 5 kg netto eksplosivinnhold (NEI) burde være enda lavere, for å forhindre hamstring og bruk av fyrverkeri utenom tillatt tidsrom, samt annet misbruk av fyrverkeri.

Omsetningen bør ikke knyttes til veldedighet

Vi stiller oss negative til at lag/foreninger/organisasjoner skal kunne selge fyrverkeri. Dette vil kunne føre til økt omsetning av fyrverkeri som følge av at privatpersoner ønsker å støtte sitt lag/forening/organisasjon.

Markedsføring av bakkebatterier bør være forbudt

Vi mener at markedsføring av bakkebatterier bør være forbudt, punkt 6 (4.14).

Støtter du våre synspunkter?

Vi oppfordrer alle som er enig i med våre synspunkter rundt privat bruk av fyrverkeri, om å svare på høringen om forslag til forskrift om fyrverkeri og andre pyrotekniske artikler innen 20. juni 2021.

<https://www.dsb.no/hoeringer-og-konsekvensutredninger/horing-forslag-til-forskrift-om-pyrotekniske-artikler/>

Punktene i høringen vi mener i all hovedsak omhandler bruk av privat fyrverkeri: 4.2, 4.3, 4.6 og 4.13. Under disse punktene er det underpunkter som omhandler privat bruk av fyrverkeri.

Under hvert spørsmål kan man stille seg positiv, nøytral eller negativ til forslaget, samt legge inn en kommentar.

Signer Dyrebeskyttelsen Norges underskriftskampanje mot privat fyrverkeri:

<https://www.dyrebeskyttelsen.no/underskriftskampanje-for-forbud-mot-fyrverkeri-i-privat-regi/>